

دیسرخانہ کارگروه صندوق های پژوهش و فناوری

بسم الله الرحمن الرحيم

دوره آموزشی حسابداری ویژه صندوق های پژوهش و فناوری

حسابداری ضمانت نامه ها

صندوق پژوهش و فناوری غیردولتی

توسعه صادرات و فناوری شریف

حمید آدینه

- مدیر مالی صندوق توسعه صادرات و فناوری شریف
- ۱۵ سال سابقه فعالیت در حوزه مالی و حسابداری
- مشاور مالی و مالیاتی شرکت ها و صندوق های پژوهش و فناوری

❖ مقدمه

- **ضمانت نامه یا اعتبار اسنادی ضمانتی** را می توان از ابزارهای جدید قانونی در مبادلات و معاملات به شمار آورد.
- از این ابزار برای اولین بار در بازار های داخلی کشور آمریکا حدود اواسط دهه ۱۹۶۱ استفاده شده است. افزایش ثروت کشور های تولید کننده نفت در خاورمیانه در برهه زمانی مربوطه، منجر به تنظیم قرارداد های اصلی این کشور ها در رابطه با پروژه های عظیم خود با کشور های غربی گردید.
- این پروژه ها شامل زیر ساخت های بنیادی و زیربنایی (مانند ساخت جاده ها، فرودگاه ها، خدمات بنادر)، امور عام المنفعه (مانند ساخت مسکن، بیمارستان ها، شبکه های مخابراتی و نیروگاه های برق)، صنایع، پروژه های کشاورزی و دفاع ملی می باشد.
- لذا این توسعه و پیشرفت ها را می توان ریشه اصلی تقاضا برای ضمانت نامه های مستقل تلقی نمود.
- وابستگی صنایع داخلی به پیمانکاران خارجی در بخش های مختلف اقتصاد، زمانی که دامنه تحریم های اقتصادی علیه کشور وسیع تر گردید، پای شرکت های داخلی را به اجرای پروژه های دانشگاهی، صنعتی، دفاعی، نفتی، بهداشتی و ... بازتر کرد.

❖ مقدمه

- در این راستا همزمان با تنظیم برنامه های توسعه اقتصادی، زیر ساخت های قانونی جهت حمایت از شرکت های دانش بنیان از طریق تنظیم قوانین و مقررات و تاسیس نهاد های مالی آشنا به ادبیات نوآوری و فناوری اولین قدم های ورود صندوق های پژوهش و فناوری به توسعه اقتصاد دانش بنیان برداشته شد.
- **یکی از مهم ترین چالش های شرکت های دانش بنیان در بحث تامین مالی، دریافت ضمانت نامه از نهاد های مالی و اعتباری بوده است.**
- تخمین ریسک پروژه های شرکت های دانش بنیان به دلیل پیچیدگی های فنی، بازاری و نیز عدم وجود اطلاعات مالی کافی همواره از مشکلات بانک ها و موسسات مالی و اعتباری غیر تخصصی در این حوزه بوده است.
- تامین مالی و اعتباری شرکت های دانش بنیان و فناور بنا به تفاوت های ذاتی و فعالیتی این شرکت ها، نیازمند نهاد ها و ابزار های مالی جدیدی بود که بتواند با شناخت دقیق حوزه فناوری و همچنین ریسک پذیری کافی، خدمات متناسب با نیاز شرکت های دانش بنیان را ایفا نماید.

❖ مقدمه

- در حال حاضر کاربرد ضمانت نامه ها به طور وسیع افزایش یافته است که منجر به صدور انواع ضمانت نامه ها در سطح گسترده ای شده است. بطوری که شاید بتوان گفت که امروزه هیچ قراردادی را نمی توان یافت که در آن حداقل یکی از انواع ضمانت نامه ها استفاده نشده باشد.

صندوق های غیر دولتی پژوهش و فناوری؛

زمینه را برای ورود ادبیات ارزیابی و ارزش گذاری تخصصی شرکت های دانش بنیان برای ارائه خدمات مالی و اعتباری متناسب با ماهیت و فعالیت آن ها و همچنین صدور ضمانت نامه از طرف این نهاد ها به منظور جلب اعتماد کارفرمایان دولتی و خصوصی برای اجرای قرارداد های شرکت های دانش بنیان و فناور فراهم کرده اند.

❖ مقدمه

- **صندوق های پژوهش و فناوری** از طریق سنجش ریسک فعالیت های شرکت های دانش بنیان، ضمن تسهیل گری در فرآیند صدور ضمانت نامه، هزینه تامین ضمانت نامه برای این شرکت ها را به میزان قابل توجهی کاهش داده اند.
- صدور بیش از ۸۴۰۰ فقره ضمانت نامه به میزان ۲۱.۰۰۰ میلیارد ریال در طی ۸ سال گذشته (۱۳۹۸-۱۳۹۱)، اهمیت و اثرگذاری این صندوق ها در اکوسیستم نوآوری و فناوری کشور را نشان می دهد.
- افزایش تعداد شرکت های دانش بنیان و ورود آن ها در اجرای بیشتر پروژه های صنعتی در سراسر کشور تقاضا برای این خدمت مالی را افزایش داده است، که همین امر نقش و اثر گذاری صندوق های پژوهش فناوری را بیش از گذشته در پی داشته است.

❖ ضمانت نامه

- **ضمان / ضمانت :**
طبق ماده ۶۸۴ قانون مدنی عقد ضمان یا ضمانت عبارتست از اینکه شخصی مالی را که بر ذمه دیگری است بر عهده بگیرد.
- **ضمانت نامه** قراردادی است فی مابین بانک / صندوق و متقاضی که به موجب آن بانک حسب درخواست متقاضی (ضمانت خواه) در مقابل ذینفع تعهد می کند که اگر ضمانت خواه (متقاضی) طبق تعهدات و شرایط مندرج در ضمانت نامه عمل ننماید معادل وجه الضمان ذکر شده در ضمانت نامه را بدون اقامه دلیل و اثبات مدعا به محض اولین مطالبه کتبی ذینفع به وی پرداخت نماید.

❖ انواع ضمانت نامه

ضمانت نامه شرکت در مناقصه یا مزایده

ضمانت نامه حسن انجام کار / حسن اجرای تعهدات ناشی از قرارداد

ضمانت نامه استرداد پیش پرداخت

ضمانت نامه استرداد کسور وجه الضمان

ضمانت نامه گمرکی

ضمانت نامه تعهد پرداخت

ضمانت نامه های متفرقه

❖ مدارک مورد نیاز

اشخاص حقوقی

درخواست ذینفع

تصویر شناسنامه صاحبان امضای مجاز

مجوز فعالیت، اساسنامه و ...

اظهارنامه مالیاتی

صورت های مالی

تصویر اسناد مالکیت محل اجرای طرح و یا وثیقه خارج از طرح

گزارش کارشناس رسمی دادگستری منتخب بانک از وثایق بر حسب مورد

اشخاص حقیقی

درخواست ذینفع

تصویر شناسنامه و کارت ملی

جواز کسب و یا هرگونه مجوز فعالیت از مراجع ذیصلاح

اظهارنامه مالیاتی

صورت حساب سود و زیان و ترازنامه در حداکثر ۳ سال گذشته

آمار میزان تولیدات و فروش آنها در حداکثر ۳ سال گذشته

❖ انواع وثایق قابل قبول برای صدور ضمانت نامه

- وجه نقد
- اسناد خزانه
- اوراق قرضه دولتی
- سپرده های سرمایه گذاری نزد بانک صادر کننده ضمانت نامه
- سفته
- اموال منقول
- رسید انبارهای عمومی مربوط به کالا
- سهام شرکت های بورسی
- تضمین بانک های معتبر داخلی یا خارجی

❖ مزیت رقابتی صندوق ها در خدمت ضمانت نامه

❖ نکات ضروری

- ضمانت نامه فقط به نام ضمانت خواه صادر می شود.
- صدور ضمانت نامه موکول به اخذ وثیقه است.
- ضمانت نامه های بانکی معمولاً به نفع سازمان ها و موسسات دولتی و دستگاه های اجرایی صادر می شود و برای اشخاص حقیقی به نفع سایر اشخاص حقیقی صادر نمی شود.
- در ضمانت نامه باید موضوع ضمانت، مدت اعتبار ضمانت نامه، مبلغ ضمانت نامه، نام ذینفع و مدیون اصلی به طور صحیح قید شود.
- ضمانت نامه به درخواست ذینفع قابل تمدید است.
- بجز ضمانت نامه شرکت در مناقصه یا مزایده در مورد بقیه ضمانت نامه ها حداقل معادل ۱۰ درصد مبلغ ضمانت نامه بصورت وجه نقد دریافت می گردد.

❖ حسابداری ضمانت نامه

** بانک ها

** سپرده پرداختی

۱- بابت واریز نقدی ودیعه ضمانت نامه

** حساب های دریافتی: کارمزد صدور + VAT

** درآمد - کارمزد صدور

** سایر حساب های پرداختی - VAT

۲- بابت شناسائی کارمزد و مالیات و عوارض بر ارزش افزوده ضمانت نامه های صادره

❖ حسابداری ضمانت نامه

بانک **

حساب های دریافتی: کارمزد + VAT **

۳- دریافت اصل کارمزد و مالیات بر ارزش افزوده از مشتری

حساب های انتظامی ما نزد دیگران **

طرف حساب های انتظامی ما نزد دیگران **

۴- بابت ثبت ضمانت نامه شماره صادرشده از طرف صندوق

❖ **حسابداری ضمانت نامه**

حساب های انتظامی دیگران نزد ما **

طرف حساب های انتظامی دیگران نزد ما **

۵- بابت ثبت اوراق تضمین دریافتی از مشتری (چک و سفته)

❖ ثبت های ابطال / تقلیل ضمانت نامه

** طرف حساب های انتظامی ما نزد دیگران

** حساب های انتظامی ما نزد دیگران

۶- بابت ثبت ابطال ضمانت نامه شماره

** طرف حساب های انتظامی دیگران نزد ما

** حساب های انتظامی دیگران نزد ما

۷- بابت ثبت برگشت اسناد تضمین دریافتی از مشتری

❖ ثبت های ابطال / تقلیل ضمانت نامه

سپرده پرداختنی **

بانک **

۸- بابت عودت سپرده مشتری

سایر حساب های پرداختنی - VAT **

بانک **

۹- بابت پرداخت مالیات ارزش افزوده به اداره دارایی

❖ فرمول محاسبه کارمزد ضمانت نامه در صندوق های پژوهش و فناوری

$$\begin{array}{c} \text{درصد} \\ \text{کارمزد} \end{array} = \frac{2.25\% * (\text{مبلغ ضمانت نامه})}{365} \times \begin{array}{c} \text{تعداد} \\ \text{روزهای} \\ \text{فعال} \end{array} \times 9\%$$

❖ جدول معاملات با اشخاص وابسته در خصوص درآمد صندوق ها از محل ضمانت نامه و ...

(مبالغ به ریال)

شرح	نام شخص وابسته	نوع وابستگی	مشمول ماده ۱۲۹	تسهیلات اعطایی	دریافت	سود سهام پرداختی	پرداخت	سایر مبادلات فی مابین
سایر اشخاص وابسته		سهامدار و عضو هیات مدیره	✓	-		-		
		سهامدار و عضو هیات مدیره	✓	-		-		
		سهامدار و عضو هیات مدیره	✓	-		-		
		سهامدار مشترک	-	-		-		
		سهامدار و عضو هیات مدیره	✓	-		-		
		سایر اشخاص وابسته	-	-		-		
		شرکت سرمایه پذیر	-	-		-		
	جمع	-	-		-	-	-	-

❖ جدول معاملات با اشخاص وابسته در خصوص درآمد صندوق ها از محل ضمانت نامه و ...

مانده نهایی حساب اشخاص وابسته به شرح زیر بوده است :

(مبالغ به ریال)

۱۳۹۸		۱۳۹۹		تسهیلات دریافتی	سایر پرداختی ها	پرداختی های تجاری	سود سهام پرداختی	دریافتی های غیر تجاری	نام شخص وابسته	شرح
خالص		خالص								
بدهی	طلب	بدهی	طلب							
.			سایر اشخاص وابسته
.			
.			
.			
.			
.			
.			
.	جمع	

با سپاس از توجه شما